

vrede, vverste in organiško zvežejo, kako se imajo izraževati rože, travkovi, zvezde, kako lepoticiti obrobki in plošče, kako napravljati začetnice in podpisnice (monogramme) in kako se rabe te oblike za ženska ročna dela. Kot navod za premerjalno risanje naj učiteljica (učitelj) premerjalno risavo po jednostavnih, znanih nagibljajih na šolsko tablo nariše in naj razjasni, kako gre tukaj postopati.

7. Pri risanju po predlogah, ki so v barvah izpeljane, je vzeti najvažnejše o tem, kake barve se jemljejo in kako se skupaj somerno zlagajo. Kako se barve razdele v glavne, prvotne (primäre), v postranske (sekundäre), v mešane ali tercijarne barve, harmoniška sestava dodatnih barv (Ergänzungsfarben), to naj se nazorno kaže in razlaga v barveni skali (Farbenskala). Ko so bile gojenke primerno pripravljene, naj se vadijo v vekšanji in manjšanji, vzlasti po mnogobarvenih predlogah. Pri teh vajah se učenke opozorujejo na to, kako da je poglobljen pogoj, ako se kaj vidnega napravi v pravem primerju velikosti na predstavljenih oblikah.

8. Na koncu tečaja naj se pa gojenke vadijo in podučujejo v risanju na šolsko tablo, da zadobe tisto znanost in spretnost, ki vsposoblja, da morejo predrisati jednostavne krojilne izgled v šoli.

9. Pri odbiranju vseh predlog je, kar moč, gledati na posamezen poklic učiteljic rokotvora, in le oblike, ki morajo veljati v izgled, naj se izražajo.

10. Ker pri izraževanju ravnostnih izobražeb zavisi vrednost risave od pravilnosti obrisov, tako je treba prav zelo paziti na občertno (konturno) risanje. Občerti ali obrisi naj se izpeljejo s čistimi, enakomernimi črtami brez vsacega senčevanja. Da se posamezni deli risave bolj povzdignejo, sme se šrafirati.

T v a r i :

Da učenke izpeljujejo risave, naj se poslužijo svinčnikov, peres in tuša, čopiča in barve. Želeti je jednako velicega formata za posamezne risave, tedaj se priporočuje rabiti, tako imenovane risarske goli (Zeichenblock).

Vprašanje v šoli. *)

Vprašanja morajo biti:

a. Jasna. — Preden vprašaš, pomisli, so li vprašanja taka, ki presegajo otročji razum, — raje opusti vprašanja, koja otroci še razumeti ne morejo; zgubljeni čas se ne vrne. — Navada je pri nekterih učiteljih,

*) Ker sem sprevidel, kolike važnosti je vprašanje v šoli, sem se namenil o tem govoriti, ko sem nekaj tega sam skusil, nekaj pa v pedagogičnih knjigah čital. (Iz zapisnika konference dvorazrednice v sv. Križu n. J.) Objavljeno nam bode drago. Vr.

da s sposebnimi znamnji spremljajo vprašanja, iz kojih učenci vže spoznajo, kaj učitelj misli, in kaj jim je odgovoriti. Taki otroci postanejo v svojem mišljenji, rekel bi, negotovi, in dvomijo še nad tem, kar znajo. (Lehkomiselnost je gotovo nasledek tacim vprašanjem.) Učitelj naj tedaj počasi, krepko i čisto posamezne besede izgovarja, i važne besede v vprašanju povdarja, s tem vzbuja pri otrocih pozornost, krepki um in veselje do poduka.

b. *Primerna.* — Ne vprašuj ne pretežko, ne prelehko. Vprašuješ li pretežko, s tem učencem veliko škoduješ, učencu zadostuje malo, potrpljenje zgubi, s tem misel njegova zgublja svojo moč in zdi se mu sitno odgovarjati.

Pretežka so vprašanja, ako terjaš v enem vprašanji preveč odgovorov. Prelehka vprašanje pa pripeljejo otroka do lehkomiselnosti in raztresenosti; samo z „da“ in „ne“ pri odgovorih ne dosežeš svojega namena.

Bolj šibke na umu vprašuj lahko, težja vprašanja stavi najboljšim, ta naj srednji ponavljajo, in potem še le pridejo najslabši na vrsto. — S tem zgubiš manj časa — zadobe veselje in videl boš, da ti bodo napredovali.

Pri vsem tem pa strogo imej zmožnost učencev pred soboj — pazi, da ne prestopiš mej — kajti vtegnilo bi veliko škodovati.

c. *Kratka.* — Ker lahko vprašaš kratko, čemu na dolgo i široko. Vedi dobro, da imaš pred saboj otroke, kojih duh nej še sposoben ti na preobširna vprašanja odgovarjati. Ne zabi, da zmalega zraste veliko. Pomni, da le eden bil je kos gordijskemu vozlu.

d. Vprašuj v lepej čistej, i gladkej slovenščini, to je prava slovnica za otroke, kajti posnemali bodo tebe; kakor ti govoriš, govorili bodo ščasoma tudi tvoji učenci. Težavna je ta naloga za učitelja, in težko jo je izpeljati, a vse se lahko premaga, da se le učitelj dobro, po preje imenovanih točkah doma pripravlja.

So li tvoja vprašanja dobra ali ne, spoznal bodeš po odgovorih učencev.

Preden pa prestopim k lastnostim odgovorov, naj še to omenim:

Na kaj je učitelju pri odgovorih posebno paziti?

1. Hočeš li pravo disciplino pri svojih učencih ohraniti, in da te bodo vsi poslušali, ne pokliči nikdar učenca preje, dokler mu vprašanja ne staviš.

2. Na dano vprašanje, odgovori naj samo eden zmed učencev — vsi le tedaj, ko ponavljaš (v višjim oddelku nikdar).

3. Na vprašanje sledi naj odgovor v celem stavku, ako to zanemarjaš (česar te Bog varuj), bodeš tega pri spisji jako pogrešal — zal ti bode — a prekasno.

4. Odgovarja naj učenec glasno — razločno in čisto posamezne besede — in ne pusti, da bi pevaje govoril.